

Rovarász Híradó

A Magyar Rovartani Társaság tájékoztatója
98. szám, 2020. május

Tartalom:

Lepkemonitorozás, értekezlet — Sajtófigyelő
Útibeszámoló

Rovarász Híradó

a Magyar Rovartani Társaság
negyedéves tájékoztatója

A tájékoztatóban megfogalmazott vélemények nem minden esetben tükrözik a Szerkesztőbizottság és a Magyar Rovartani Társaság vezetőségének álláspontját.

A Rovarász Híradót alapította 1989-ben:
Nagy Barnabás

Felelős szerkesztő: Haltrich Attila (HA)

Szerkesztőbizottság: Balázs Klára (BK),
Merkl Ottó (MO), Koczor Sándor (KS),
Nagy Barnabás (NB), Puskás Gellért (PG),
Rédei Dávid (RD), Rozner István (RI), Szalóki Dezső (SzD), és Szöcs Gábor (SzG).

Szerkesztőség:
SZIE, Kertészettudományi Kar, Rovartani
Tanszék,
1118 Budapest, Ménesi út 44.
Telefon: 3057219
drótposta: haltrich.attila@kertk.szie.hu

Magyar Rovartani Társaság (MRT)
1088 Budapest, Baross utca 13.
www.rovartani.hu

A Magyar Rovartani Társaság célja és feladata a rovaratan általános művelése, elsősorban a magyarországi rovarvilág kutatása és vizsgálata, valamint a rovartani ismeretek terjesztése.

Elnökség (2019)

Elnök:	Vig Károly
I. alelnök:	Merkl Ottó
II. alelnök:	Szöcs Gábor
Titkár:	Puskás Gellért
Előadásszervező:	Koczor Sándor
Szerkesztő:	Merkl Ottó
Pénztáros:	Szalóki Dezső
Ellenőr:	Balázs Klára
Jegyző:	Szöke Viktória

Ülések – a nyarat kivéve – minden hónap harmadik péntekén a **SZIE Kertészettudományi Karán, az „E” épület E/2 termében (Budapest XI., Ménesi út 45), délután 4 órakor.**

Illusztráció

Címlapon:

szmirnai fülbemászó

Forficula smyrnensis Linné, 1767

(Dermaptera: Forficulidae)

Festmény: Varga Zsófia

@HirviArt

„Na, erre nem számítottam!” – hogy idézzem a klasszikus vicc poénját, tudják, amikor az egyszerű parasztbácsit felviszi a téesz permetező pilótája egy „sétarepülésre”...

Hogy így leálljon a Világ Kereke, hogy még rovartani üléseket se tudjunk szervezni? Nem tudtam utána nézni, hogy a MRT 1910-es megalakulása után mikor lehettek ekkora szünetek. Sejttem, hogy 1944 karácsonya után, miután elkezdődött az ostrom, jó darabig nem. De előtte? Édesanyámtól tudom, hogy március 19. után, miután a németek katonailag megszállták az országot, az első intézkedéseik egyike volt, hogy bezáratták az egyetemeket. De mi volt a rovartani ülésekkel?

1956-ban, az októberi ülést még megtartották (ugye, a harmadik péntek október 19-re esett...), aztán egy éves szünet, majd 1957 november 15-én volt a következő ülés. Onnan tudom ezt ilyen pontosan, mivel az 50-es évek közepétől még meg tudtam szerezni az MRT Meghívókat, köszönet ezúttal is Papp Jenő tagtársunknak.

De hát egy rovarász, egy természetszerető ember most is ki tudta használni az időt, mászkáltam is eleget a Budaörs feletti dombokon.

De hogy Hreblay Marci mennyire ki tudta használni az idejét (mintha tudta volna, hogy nem sok adatott neki...), azt illusztrálja ez a kis visszaemlékezés.

Még a 90-es évek elején, este, amikor indultam haza, láttam, hogy Marci még dolgozik a szobájában. Kérdeztem tőle viccesen, hogy „ma nem akarsz aludni?” Mire ő: „nem, ma egész éjjel preparálok, mivel hajnalban indulok Mongóliába gyűjteni, hosszú az út, a repülőn majd kipihenem magamat...”

HA

Lepkemonitorozás, értekezéslet

Munkacsoport ülést tartottak az országos monitorozásban érintett lepkészek

2020. március 10–11-én – a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és az Agrárminisztérium szervezésében – Szokolya-Királyréten került sor egy szakmai találkozóra, amelyen a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) lepkefelméréseiben érintett kutatók és a nemzeti park igazgatóságok szakemberei vettek részt.

A kétnapos munkacsoportülés házigazdája a Duna-Ipoly Nemzeti Park volt, a Hiúz Ház Erdei Iskola adott otthont a rendezvénynek.

Ambrus András előadása a monitorozó program jövőjéről

fotó: Sulyán Péter Gábor

A szakmai megbeszélés legfontosabb célkitűzései az NBmR keretében a hosszú távú trendmonitorozás célfajainak kiválasztása, az egyes fajokhoz a megfelelő módszertan meghatározása, fajonként a vizsgálandó populációk lehatárolása, általános módszertani kérdések megvitatása (standardizálás), és a mintavételek során rögzítendő változók meghatározása volt.

Az értekezéslet általános részében Sulyán Péter Gábor (AM) és Varga Ildikó (független szakértő) áttekintést nyújtott a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer lepkemonitorozó programjának történetéről, az eddig vizsgált fajokról és kiválasztásuk szempontjairól, valamint az eddig alkalmazott módszerekről.

Ambrus András (FHNPI) a kapcsolódó előadásában bemutatta, hogy miként épülhetne fel a jövőben a monitorozó program, amely egyaránt tartalmazna szakértők közreműködését igénylő, minőségi és mennyiségi adatokat adó programokat, önkéntes adatgyűjtésre alapozó programokat, valamint más, futó kezdeményezésekkel való szorosabb együttműködést. A nappali lepkemonitorozáshoz kapcsolódóan ismertette, hogy milyen módszertani változások történtek az elmúlt években, amik a populációk mennyiségi vizsgálatának értékelhetőségét támogatják, valamint példákat mutatott be a módosított módszeren alapuló adatkiértékelésre. Ezt követően Korompai Tamás (BNPI) levezetésével az éjjeli lepkefajok hosszú távú trendmonitorozásának kérdései kerültek megbeszélésre. Szabadfalvi András (független kutató) és Szentirmai István (ÖNPI) részletesen ismertették saját tapasztalataikat és eredményeiket az önkéntesek bevonásával történő lepke monitorozási munkák kapcsán.

Szentirmai István tart beszámolót a transzekt menti számlálás tapasztalatairól

fotó: Sulyán Péter Gábor

Az ülés legfontosabb megállapításai a következők voltak:

- 1) Az NBmR program eredeti célkitűzései – miszerint a hazai biológiai sokféleség alakulásának nyomon követése azon fajok segítségével, amelyek jó indikátorai lehetnek a természetvédelem szempontjából fontos változásoknak – nem változtak.
- 2) A program indulásakor kiválasztott, természetvédelmi szempontból jelentős fajok köre korábban már kiegészült a közösségi jelentőségű fajokkal, amelyek nyomon követése szükséges az európai uniós jelentéstételi kötelezettség okán. A megbeszélés során a közösségi jelentőségű fajok nyomon követésének folytatása mellett az egyéb monitorozásra kijelölt fajok listája némileg módosult, így a továbbiakban a legjelentősebb hazai élőhelytípusokat jól reprezentáló fajokat is vizsgáljuk. Összességében a program célfajainak listája bővült, mivel bizonyos élőhelyek (pl. különböző típusú erdők) erősen alul voltak reprezentálva.
- 3) Az adatgyűjtés leghatékonyabban a szakértők és az önkéntesek együttes bevonásával kivitelezhető, ezért a jelenlegi rendszer megtartása támogatandó.
- 4) Az NBmR program eredményeinek közzétételét a szakértők és az önkéntes felmérők egyaránt hiányolták, így a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetni a publikálásra, az eredmények és a feldolgozott adatok elérhetővé tételére.
- 5) A jövőben jelentős adatmennyiség válhat elérhetővé az NBmR számára, amennyiben más futó, lepidopterológiai monitorozási programokkal együttműködve történik az adatgyűjtés (pl. az ERTI fénycsapdahálózat).

Bár az első napi megbeszélés éjszakába nyúlóan folyt, még így is maradtak nyitott kérdések, így emiatt és az NBmR eredményeinek ismertetése és értékelése kapcsán is igény merült fel arra, hogy még ez évben – hasonló keretek között – újabb munkacsoportülésre kerüljön sor, sőt a továbbiakban ez rendszeressé válhasson.

Sulyán Péter Gábor, Kemencei Zita

Lepkézz Otthon!

Lakóhelyen végzett lámpázásra szeretnénk invitálni a Tagtársakat és ismerőseiket!

Felhívásunk ötletét az adta, hogy egyrészt a koronavírus-járvány miatt kijárási korlátozást rendeltek el, amelyek megnehezítették vagy lehetetlenné tették a terepen történő gyűjtést, másrészt ennek következtében Tóth Balázs lámpázni kezdett budapesti 4. emeleti lakásának erkélyén, és egyik reggelre egy fokozottan védett *Dioszeghyana schmidtii* bagolylepke érkezett lepedőjére.

Fényre érkezett *Dioszeghyana schmidtii* (2017. április 15.)

fotó: Sulyán Péter Gábor

Kíváncsiak vagyunk arra, hogy Budapest éjjelilepke-faunája most mennyire sokszínű, és célunk annyi adatot összegyűjteni, hogy statisztikailag alátámasztott következtetéseket tudjunk levonni az egyes városrészek lepkevilágának eltéréseiről, a különböző időjárási körülményeknek és az eltérő fényforrásoknak a lámpára érkező fajok gyakoriságára és összetételére gyakorolt hatásáról.

A felhíváshoz bárki csatlakozhat, aki Budapesten vagy a vele határos települések egyikén él, hajlandó éjszaka világítani a lakóhelyén, és lefényképezi a fényre érkező lepkéket. A csatlakozási szándékot a „Lepkézz Otthon!” Facebook-csoportban vagy a sulyanpg@gmail.com címen lehet jelezni.

További részletek itt olvashatók:

http://www.mbt-biologia.hu/gen/pro/mod/let/let_fajl_megnyitas.php?i_faj_azo=1990

Sulyán Péter és Tóth Balázs

Sajtófigyelő

Twerkeléssel* vakítják el a lepkék a denevéreket. A lepkefajok és a denevérek közt dúló sok millió éves „csatáról” számol be ez a rövid írás. Azt, hogy a denevérek ultrahanggal vadásznak, már régóta tudjuk. Azt viszont hogy egyes trópusi lepkefajok ugyancsak képesek ultrahang előállítására, mégpedig azért, hogy a vadászó szárnyas emlősöket megzavarják, csak nem túl rég derült ki. De ami még meglepőbb, hogy mivel állítják elő ezt a hangot: saját ivarszervük kيتينlemezeinek az öszedörzsölésével, mozgatásával...

https://index.hu/tudomany/til/2020/02/29/denever_lepke_riszalas_ultrahang/?fbclid=IwAR34f4C2WbAFCZ5yijbzSEOFxuu1pZO_tO2QCZNZB3eKn8BEfVznrFuVRg34

*seggrázás

Katona Gergely

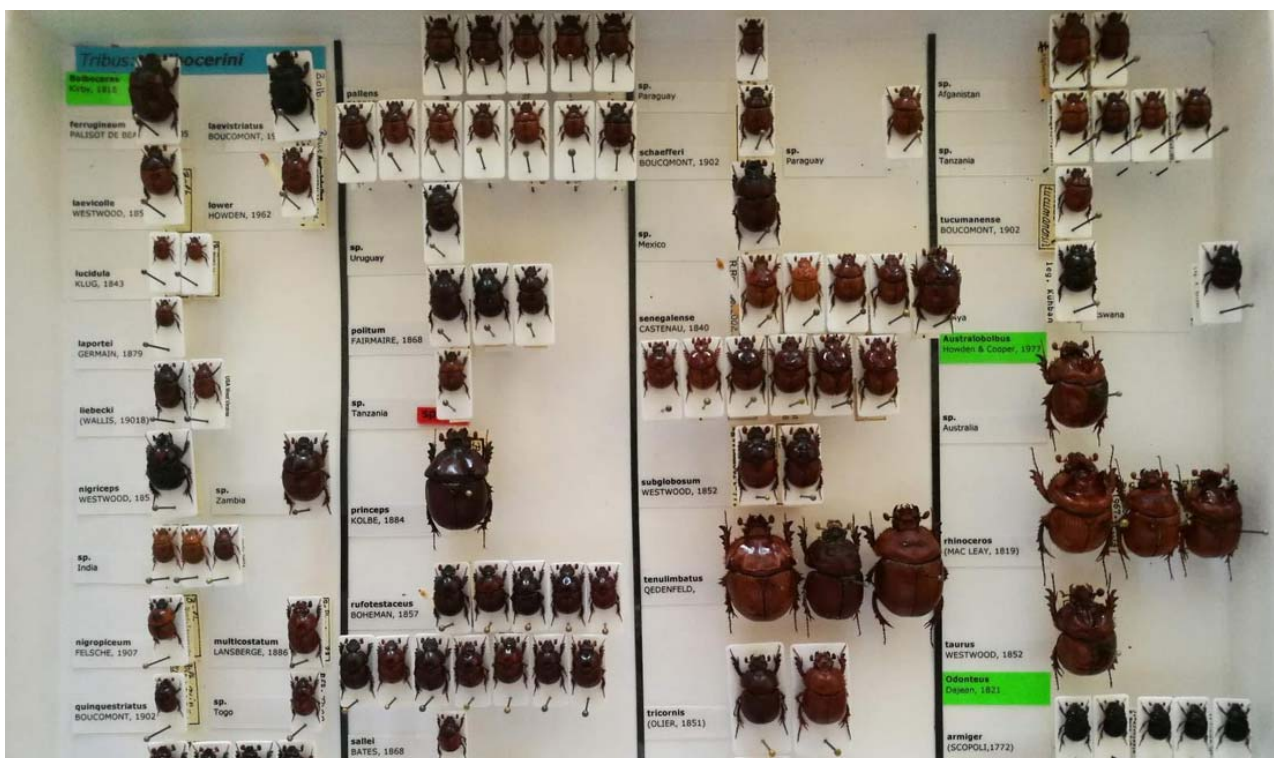
<https://barbersensorylab.wixsite.com/home/current-research>

Csaknem 300 ezer „rovartetemet” találtak egy cseh férfi otthonában. Egy rovargyűjtőnek meglehetősen viccesen hangzik egy ilyen tudósítás, miszerint „280 ezer döglött rovar számoltak össze a rendőrök”, köztük „600 veszélyeztetett vagy kihalás fenyegette faj példányait”. A meglehetősen pongyola módon összeállított tudósítás szerint a hobbientomológus azzal hívta fel magára a hatóságok figyelmét, hogy az interneten próbált kereskedni gyűjteménye rovараival.

https://mandiner.hu/cikk/20200512_csaknem_300_ezer_rovartetemet_talaltak_egy_cseh_ferfi_otthonaban?fclid=IwAR0mbI4PqJaLDIjGScJ4aMX3XqudH0YRNNt9Otp0OwVQw3E13v4vnVpYJc8

Katona Gergely

Magyar gyűjteményekből is lopott a letartóztatott cseh bogárgyűjtő. Ebben az írásban már számos részletet is olvashatunk az egy héttel korábban említett cseh rovaros botrányról (előző hír!).

Részlet az egyik dobozból, amit a nyomozó hatóság lefoglalt.

Fotó: Policie ČR

Mint kiderült, a szenvedélyes entomológust Jan Matějček-nek (61) hívják és bejárása volt Európa több nagy bogárgyűjteményébe, ahonnan preparált rovarpéldányokat tulajdonított el. Hogy tetteire minél később derüljön fény, a lopott példányok helyére, hasonló, de csekély értékű példányokat helyezett ugyanonnan. A gyanú szerint holotípusokat is elvitt, amivel tudományos szempontból felbecsülhetetlen kárt okozott. Külön érdekessége a hírnek, hogy mivel a Magyar Természettudományi Múzeumban is tevékenykedett, nem kizárt, hogy innen is tulajdonított el rovarpéldányokat.

https://index.hu/techtud/2020/05/20/jan_matejcek_cseh_bogargyujto_lopott_bogarak_magyar_termeszettudomanyi_muzeum/

Katona Gergely

Milliónyi kabóca kelhet ki az Egyesült Államokban

Universal Images Group via Getty

Idén is várható a fáraókabócák (*Magicicada septendecim*) inváziója az USA egy részén. Ez a faj is, akár csak még másik kettő, 17 évig szívogatja a növények gyökereit lárvállapotban a föld alatt, hogy aztán kimászva a felszínre és imágóvá alakulva a hímek fülsiketítő cirpelés keretében keressenek párt maguknak. Ez az áldatlan, embert és állatot próbára tevő állapot két-három hétig tart. A nőstények lerakják tojásaikat, majd 17 évig ismét csend van. A kutatók, bár több elmélet is született, nem tudják a pontos okát ennek a rekordhosszúságú fejlődésnek. Ezeknek a fajoknak (akár csak a nálunk élő májusi cserebogaraknak), 15 (XV) törzse („broods”) van Észak Amerikában, melyek különböző helyeken és években rajzanak. Idén a IX. törzs van soron, mely Virginia, Nyugat Virginia valamint Észak Karolina egyes részein fog milliók tömegekben megjelenni már most májusban. A törzs pontos helyének meghatározásához a lakosság segítségét is kéri a kutatók, mivel a COVID-19 járvány korlátozásai miatt kevesebbet utazhatnak. Utoljára 2003-ban volt gradáció, azaz tömeges rajzás azon a vidéken.

<https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52793339>

<https://www.cicadamania.com/cicadas/brood-ix-9-will-emerge-in-2020-in-north-carolina-virginia-and-west-virginia/>

HA

Útibeszámoló

Lepkészkalandozások Erdélyben 2019 júniusában

Magyarországon napjainkban már alig látható védett lepkéket szerettem volna fényképezni. Korompai Tamással szőttük a terveket. Eljött a nagy nap, az indulás napja. Az előre jelzett hidegfront sem tántorított minket, június 20-án délután elindultunk. Hatalmas fekete fellegek szegélyezték utunkat. A Mátra, a Bükk feketébe öltözött, de a Zemplén irányából is támadásra számíthattunk. Berettyóújfalu határában úgy döntöttünk, hogy nem erőltetjük az utat tovább, annál is inkább, mert

fotó: Rudolf Bryner

Kötörőfű-pókhálós moly (*Kessleria saxifragae*)

szemerkélni kezdett az eső. Bölcs ötlettől vezérelve a Berettyó-híd alatt vertük fel a sátrat, mert ott nem lesz vizes. Gyakoroltuk az IGLU sátor felállításának technikáját, majd elhelyeztük benne a zseniális három részre hajtható matracokat. Kényelmesen elhelyezkedtünk és vártuk a teljes sötétet. Az autók a hídon csak jöttek-mentek és csattanva, dobbantva dübörögtek tova. Nem baj, gondoltuk, majd éjszaka csendesedik a forgalom. A szünni nem akaró dobbanások a velőnkig hatoltak. A sátor száraz maradt, de mi alig aludtunk, ezért pirkadatkor összecsomagoltunk és folytattuk az utat. Senkinek

sem javasoljuk, hogy itt a híd alatt éjszakázzanak, csak a süketeknek.

Úticélunk Torockó volt, de maradt elég idő, hogy a Runki-szorost is megtekintsük. Az utolsó házat elhagyva a jobb oldali meredek sziklás oldal alján egy fekete lepke libbent. A kocsiból kiugorva sikerült egy szerezsenlepkét elkapni mely az *Erebia melas* volt. Jobban örültünk volna egy fehér-csíktú szerezsenlepkének (*Erebia ligea*), mely hazánkban is előforduló, védett faj. A völgy alján rohanó patak mellett a kis tisztás szélén, a fűzfák árnyékában letáborozva körülnéztünk. Erősen tűzött a nap, lápi gyöngyházlepkék (*Brenthis ino*) szép számmal repkedtek. Itt-ott előbukkant egy-egy szerezsenboglárka (*Aricia agestis*) és mezei boglárka (*Polyommatus dorylas*) is. A veronika-tarkalepke (*Melitea britomartis*) is felébredt. Nagy fehér-sávoslepkék (*Neptis rivularis*) repkedtek a bokrok szegélyében. Reggelizést követően elindultunk a völgy magasabb részei felé. Az út kezdetben köves, sima volt, de ahogy a völgy szűkült, egyre több nagyobb kő akadályozta az előrehaladást. Nagyon sok helyen vízfolyások és mély keréknyomok tették próbára a Grand Vitarát és sofőrjét, Tamást. A fák szorításából kitörve egy napos tisztás tárult elénk és egyszerre kiáltottunk fel: ott a populi! A nagy nyárfalepke (*Limenitis populi*) – minden nappalilepkész álma – békésen csücsült a vízfolyás szélén. Sikerült lefényképezni és megsodálni ezt a különösen szép lepkét. A völgy tovább szűkült és csak négykerék-meghajtással lehetett tovább kapaszkodni, mikor szemből a semmiből előkerült egy „mezei Dácia”. Éppen hogy elfértünk egymás mellett. Néhol a patakban gázoltunk, majd a magas partfal árnyékában nyomultunk előre. Egy kaszálóhoz értünk, ahol két elhagyott rogyant épületet találtunk. Még repült a kis apolló lepke (*Paranassius mnemosyne*) és a lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*). Az autóval gondosan az árnyékban parkoltunk le, de egy óra sem telt bele, mikor egy felfelé igyekvő Dacia miatt odébb – a napra – kellett állni vele. Hegyirekettyearaszolók (*Isturgia roraria*) repkedtek a vízmosás szegélyében. Megkésztetett hajnalpírpelkék (*Anthocharis cardamines*) robotgáltak el mellettünk. Az erős párában durván tűzött a nap, ezért elindultunk visszafelé. A völgyben nyoma sem maradt a délelőtti lepketömegnek. Úticélunk a Székelykő volt. Tomi már volt a nyeregben autóval, ezért volt esélyünk, hogy most is sikerül feljutnunk. Remélhetőleg nem vitte el az eső az utat. Utunk felfelé kellemes lankával kezdődött, de azután a mély vízmosások mellett a meredek köves úton is sikerült túljutni. Az út közel hat kilométeren keresztül vezetett a nyeregbe. Időnként hajmeresztően meredek sziklameredélyeket követően száz méterrel odébb szügyig merültünk a sárba, de a Grand Vitará legyőzte ezeket a „semmiségeket”.

A nyeregből rálátás nyílt Torockóra. A magas fűvű gyepeben felállítottuk a sátrat és a gyűjtőlepedőt. A két vödör csapdát a sziklafal két keskeny párkányára telepítettük. Nyugat felől fekete felhők gyülekeztek és néha elrebbent egy-egy villám is. Aggódva figyeltük, hogy keleti irányból is fekete fellegek kerekednek, és számos villanást is rögzítettünk. A nyereg fölött találkozott a két felhőtömeg, mely a csillagokat is eltakarta. A csapadék szerencsére nem talált meg minket. A repülés kitűnő volt! Reggel a számbavételt követően derült ki, hogy közel 200 lepkefaj látogatott meg minket. Számos ritka lepke is horogra akadt: sziklai földibagolylepke (*Xestia asworthii candelarum*), balkáni földibagolylepke (*Chersotis rectangula*), zöld hegyibagolylepke (*Anaplectoides prasina*), sárgamintás díszmoly (*Cephalispheira sordidella*), kötőrőfű-pókhálómoly (*Kessleria saxifragae*) stb. Feltűnt, hogy a tavaszi fűgyökérrágó molyok (*Thysanotia chrysonuchella*) és a háromsávós fűbagolylepkék (*Caranyca trigrammica*) még mindig tucatjával repkedtek. Tomi reggel a szél és a tűző nap elől menedéket keresett, hogy kipreparálhassa az éjjel fogott lepkéket. Az északi meredélyen talált egy asztalnyi vízszintest a bükkök árnyékában, aztán nekilátott preparálni. Visszasétáltam a nyeregbe, amely lila volt a kakukkfű (*Thymus*) párnáktól. Felfedeztem a fehér varjúháj (*Sedum album*) virágzó állományát. Ezen a növényen táplálkozik a nagy apollólepke (*Parnassius apollo*) hernyója.

Kora délután továbbindultunk Gyergyószentmiklósról. Az országút minősége kielégítő volt. A Brassó felé vezető autópálya építésének kezdeti állomásai mellett haladtunk tovább. A kimerítő hosszú út vége felé befelhősödött és minden oldalról láttuk a felhők lábát. Az országút vizes volt mikor beértünk Gyergyóba. Megtaláltuk a Békény-patak völgyét, mely száraz volt. Csak az út szegélyében a félreállóban tudtuk felrakni a sátrat. A kezdeti szürkületben mindenfelé fehéres színű gyors röptű lepkéket pillantottunk meg.

Útifű-medvelepkék (*Parasemia plantaginis*) röpködtek a félhomályban. A hatalmasra nőtt lucfenyők szegélyében feszítettük ki a gyűjtőlepedőt. Rávilágítottunk a vidrakeserűfüves (*Polygonum bistorta*) tocsogókra, ahol ezerszám virítottak a rózsaszínes „lámpások”. Majdnem fekete színű fenyőpohókók (*Dendrolimus pini*) csapkodtak a tojástartók körül. Megérkezett az óriás hegyibagolylepke (*Eurois occulta*), majd nem sokkal utána belibeggett a fénykörbe a szürke áfonya-araszolólepke (*Entephria caesiata*). Molylepke alig került a gyűjtőlepedőre. Nagy fékcsikorgással

fotó: Olaf Leillinger

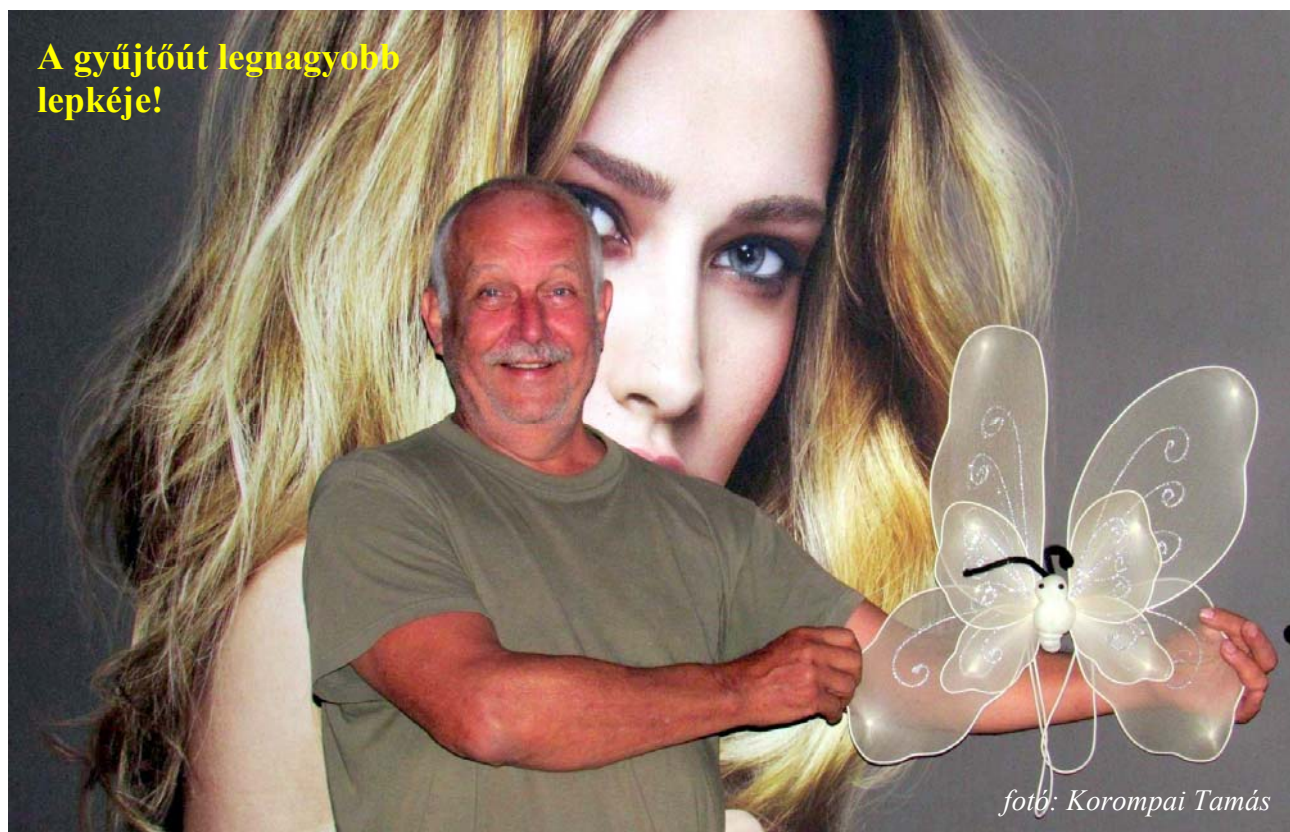
Fekete hegyiaraszoló (*Odezia atrata*)

megérkezett Gyula, aki a völgy jelentős területének tulajdonosa, és ellentmondást nem tűrően pálinkázásra szólított minket. Tomi nagyon ritkán iszik alkoholt, ezért nekem kellett helytállnom. Mikor végre hazaautóztott, felnéztünk az égre, amely ezer csillagtól ragyogott. Reggel a felkelő nap már majdnem elérte a sátrat amikor véletlenül felfedeztünk tőlünk néhány száz méterre egy eladó telket, melynek közepén egy pagony állt. A biztonsági spárgazarat átlépve a tető alatt egy asztalt és két lócát találtunk. Ideális helynek tűnt a preparáláshoz. A hosszú asztalról a denevérpityadékok letakarítva Tomi ezen a hűs helyen nekilátott az éjszakai zsákmány kifeszítéséhez, de fél szemmel a magas növényzetet figyelte. Egyszer csak elkiáltotta magát: ott az atrata! Lepkehálót ragadva néhol bokáig toccsanva az alattomos pocsolyákba végül sikerült elkapni a rég áhított fekete hegyiaraszolólepkét (*Odezia atrata*). A rétre hamarosan fehér színű felhők vetettek árnyékot és érezhetően minden elcsendesedett. Sikerült a fekete araszolót lefényképezni. Felfedező útra indultam a völgy alsóbb részei felé, ahol azt reméltem, hogy nyüzsögnek majd a virágokon a lepkék. Egy kilométer séta után észrevétlen előkúsztak a fekete fellegek és eleredt az ég csatornája. Visszafelé fenyőfától fenyőfáig igyekeztem, mert a kihajló ágak alatt száraz maradt az út. A zuhogó esőben megjelent egy Vitara és kormányza mögött a megmentő Tomi! A felszerelésünket összepakolva a vizes növényzetben behurcolkodtunk az autóba és visszafordítottuk a kocsori orrát.

Délutánra érkeztünk Maroslekencére. A hegyoldal feléig minden nagyobb nehézség nélkül feljutottunk. Innen szoktuk felmásháználni a felszerelést. Tomi egy teljes órán át méregette, méricskélte az utat, azután úgy döntött, hogy fel tudunk menni az autóval a nyeregbe. Időközben 11 kíváncsi tehén körbefogta a parkoló autót. Nagy nehezen sikerült őket lebeszélni az autórágcsálásról. Tomi elindult az autóval és – amit nem hittem – fel is vitte azt a gerincre.

A kopasz hegyoldalon szinte csak ürmöt és őszirózsát (*Aster linosyris*) találtunk. Az egyik – marhák által kitaposott – ösvényre felszereltem a lepedőt. Időközben Tomi csapdát rakott a hegy túlsó oldalára. A fullasztó melegben, enyhe szélben kitűnő rajzás kerekedett. Közel 200 lepkefaj került elő, közöttük a vértesi csuklyásbagoly (*Cucullia mixta lorica*) erősen kopott példánya és a cifra fényilonca (*Palmitia massilialis*) is. A lámpagyújtást követően nem sokkal Tomi észrevett egy hálózatos sóskabagolylepkét (*Naenia typica*) melyet hamarosan sikerült a fiolába tessékelní. Tominak aludnia kellett a holnapi vezetés miatt. A gyűjtést hajnali háromkor fejeztem be. Reggel fájó szívvel összepakoltunk, és a hajmeresztően meredek, kiálló sziklával, gonosz gödrökkel tarkított csúszós kökényesen keresztül szerencsésen leértünk a faluba.

A hazafelé tartó út során az egyik faluban Tomi megállt, hogy az összegyűlt szemetet a nagy konténerbe bedobja. Hamarosan diadalittasan sietett az autóhoz, és eldicsekedett, hogy megfogta utunk legnagyobb lepkéjét. Berakott az ülésre egy hetven centis drótkeretes tüllszárnyú pillangót, mely a farsangi mulatságban bevégezte dolgát és a konténer tetejére „ült napozni”. A lepkével le is fénykezkedtünk.

Késő délutánra a felszereléssel együtt Óbudára érkeztünk. A ház harmadik kijáratánál a kilincsen csücsült egy lepke. A Buschmann-Pastoralis tengely által megkérdőjelezett – bár általam számtalanszor megerősített – faj, a kis zsiradékmoly (*Aglossa cuprealis*) hím példánya volt ott életnagyságban. A lepke az ajtónyitáskor a belső oldalról az utcára repült, de érthetetlen módon csak a külső ajtónyitó gombra ült, s mivel nem volt nálam ölüveg így a markomban utazott a feszítődeszkáig, s onnan az örökkévalóságba.

Estére mindketten saját ágyunkban hajtottuk nyugovóra fejünket.

Szabóky Csaba